

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplíc n. B.

Fotografie Pavla Zámarského

LISTOPAD 1972

PEVNÍ JAKO KŘEMEN

Konstantinu Bieblovi

*Bez obav, mistře, zcela bez obav,
být mužem pro nás vždy jen znamená
mít mušku v cíli, nadechnout a včas
stisknout spoušť, ať střela hyperbolou
jediným bodem podpíše nás v středu.
A vidět vpřed i vzad vždy stejně bystře,
pevní jak křemen, kterým řeka bije
vždy znova, znova o své strmé břehy.*

*A přesto nejsme vůbec jednostranní,
jen ulízaní, ve vínové vestě.
Nám v srdci, v mozku, v krvi, v pousmání
i v pěsti proudí, proudí, teče, teče
ponorná řeka, řeka revoluce
a proto patří nám i poesie
a nahlas říkám,
patří slovo
muži.*

Nová svoboda 18. VII. 1970.

V ŘSR — JISTOTA DALŠÍCH VÍTĚZSTVÍ!

V listopadu roku 1941, v ilegálním jedenáctém čísle Rudého práva, napsal Julius Fučík:

„Do strašlivé vřavy války zmitající celým světem, zazněl v listopadu 1917 osvobozující hlas z východu: Konec válce, konec porobování národů a kořistnictví člověka z člověka, které vede k válkám! Tvoříme nový řád svobody a spravedlnosti, ztělesňující nejvyšší ideály lidstva. Občané, dáváme Vám příklad!“

A my, při 55. výročí VŘSR, můžeme plným právem říci, že tento příklad rozbití kapitalistického panství, nejdříve na jedné šestině světa, přinesl a denně přináší plody nového vítězství, soudružství a bojového bratrství.

Není dne, od Velké říjnové socialistické revoluce, který by nebyl poznamenán jejím vlivem. Máme před sebou dvoudílnou publikaci: 50 let bojů za socialismus v Severomoravském kraji. Měli by se s ní seznámit snad všichni, především však naše mládež. Kolik je tu živých příkladů o tom, co znamenal vliv VŘSR přímo v našem kraji, na Ostravsku, na Olomoucku, v boji za svobodnou republiku, za její socialistický charakter a proti vykořisťování.

Víme, že pravičáci v roce 1968 záměrně a nenávisně snižovali význam VŘSR a zejména její rozhodující podíl na vzniku ČSR. Těžko si lze představit ještě podlejší kontrarevoluční pomluvy. Vždyť celé revoluční lidové hnutí v Evropě i u nás bylo doslova strženo příkladem ruské revoluce. Bylo hluboce ovlivněno leninským způsobem řešení základního třídního antagonismu revoluční cestou diktatury proletariátu. A o rozhodujícím vlivu této vzvednuté revoluční vlny, tohoto příkladu na rozpad Rakousko-Uherska, na vznik naší samostatnosti, nelze mít pochyb. K dělnickému hnutí, k tehdejší sociální demokracii, se dokonce dočasně přidávaly i některé maloburžoazní živly, jak o tom existují konkrétní doklady i u nás na Přerovsku, ti, kteří později, tak jako znovu v roce 1948 a 1968, socialistický vývoj republiky zradili.

Mimořádně významné však bylo to, že vlivem příkladu VŘSR vzniká silné bojové křídlo našeho dělnického hnutí, vpravdě revoluční, kterému je jasné, že dělnická třída a pracující lid může dosáhnout osvobození jen a jen cestou revolučního boje proti buržoazii a nastolením diktatury proletariátu. A tím byl položen základ pro vznik naší komunistické strany, strany, která odkaz VŘSR dovedla až k vítěznému konci v roce 1948, jehož dvacáté páté výročí si v příštím roce připomeneme.

Proto ani tolik neudivuje otevřená nenávisť třídních nepřátel, vždyť to byli v roce 1968 ti, kteří byli poraženi v roce 1948 a kteří měli najednou znovu možnost snižovat odkaz VŘSR. Avšak za mnohem podlejší a nebezpečnější jsme považovali a budeme vždy považovat zradu různých liberálů a maloměšťáckých oportunistů, kteří se někdy velmi obratně dovedou maskovat v našich řadách a při vhodné příležitosti se nestydí doslova z týlu likvidovat stranu i čestné soudruhy, jak tomu bylo v roce 1968. A jedním ze základních odkazů Října, zdaleka nejen platným pro minulost, ale zejména pro budoucnost, je příkaz, doslova nemilosrdně a zásadově rozdrtit ty, kteří by se znovu pokoušeli otevírat dveře ideologické diverzi, kteří by k nám znovu importovali oportunismus, a to i svůj vlastní, pod jakoukoliv záminkou. Bylo by hloupou a naivní iluzí se domnívat, že takoví už u nás nejsou.

Budme právem hrdí na to, že naše strana, naše socialistická republika, náš pracující lid je v této době i před ostatním světem spolu s lidem ostatních bratrských socialistických zemí a s revolučním hnutím celého světa nosičem pochodné Velkého října. To nás zavazuje k internacionální pomoci těm, kteří s imperialismem dosud tváří v tvář bojují, především k pomoci hrdinnému lidu Vietnamu.

Před mnoha lety jsem napsal pro literární matiné v Brně, mimo jiné, toto dvojverší:

„Baterky starých světů zhasínají
v leninském světle prudkých reflektorů...“

A od té doby se socialismus pevně zabydlil na Kubě a dosahuje dalších úspěchů v řadě zemí, odrazil i zběsilé kontrarevoluční útoky reakce. Den po dni se potvrzuje, že cesta, která začala útokem revolučních gard na Zimní palác, je cestou vítězství v této epoše.

55. výročí VŘSR je pro nás všechny příležitostí především k tomu, abychom tuto jistotu, tento pocit hrdosti připomenuli sobě a zejména naší mládeži a abychom každý ve své práci a životě učinili všechno pro další vítězství nesmrtelného odkazu Velkého října.

Ing. Jiří Sumara,
člen severomoravského KV KSČ,
místopředseda MěstV KSČ v Hranicích

Ludvík Novotný

OSLAVY VÝROČÍ VŘSR V HRANICÍCH V MINULOSTI

V současné době je samozřejmé, že oslavy výročí Velké říjnové socialistické revoluce probíhají za široké účasti veřejnosti, že k této příležitosti jsou uzavřeny četné pracovní závazky, jež přinášejí díla trvalé hodnoty k zvelebení našich měst a pracovišť.

V minulosti, v období po první světové válce, byly oslavy mnohem skrovnější. Organizace KSČ mohla uspořádat sotva veřejnou schůzi, a to ještě za zvýšené pozornosti úřadů a pohotovosti četnictva a policie, někdy měla tato oslava i dohru před soudem. Několik příkladů z našeho města je toho dokladem:

V roce 1927, kdy se připomínalo desáté výročí VŘSR, na veřejné schůzi KSČ na 1. máje v zahradě býv. hostince H. Černocho v Kropáčově ulici byla schválena rezoluce, v níž účastníci mimo jiné vyjádřili sympatie k sovětskému Rusku.¹

Přímo k desátému výročí VŘSR připravila organizace KSČ v Hranicích veřejnou schůzi na 5. listopad v sále Besedy. Úřady a četnictvo učinily všechny kroky, aby oslava byla znemožněna. Okresní politická správa neodpověděla na žádost o povolení k vylepení plakátů, což podle tehdejší praxe bylo pokládáno za souhlas. Avšak ve čtvrtek 3. listopadu 1927 strhali četníci všechny slavnostní plakáty s podobiznou Leninovou a vyšetřovali řadu příslušníků KSČ, i když s vylepením plakátů neměli nic společného.

V den konání veřejné schůze, v neděli 6. listopadu 1927, byla v Hranicích provedena zvlášť důkladná bezpečnostní opatření. Vojákům nebylo dovoleno opustit kasárny, v pohotovosti bylo 25 příslušníků četnictva, kteří měli zakročiti, kdyby se konaly průvody městem. Tábor lidu povolen nebyl, veřejná schůze však znemožněna nebyla. Výsledkem těchto opatření byla však menší účast na schůzi, protože po stržení plakátů se mnozí dělníci domnívali, že oslava se nebude konat. Ještě před zahájením schůze byli svolavatelé Alois Hlobil a referent učitel Antonín Košťál z Moravské Ostravy napomenuti přítomným úředníkem okresní politické správy, že při každé zmínce o vládě a čs. státu bude následovat napomenutí a popřípadě i rozpuštění projevu. Na to svolavatel odpověděl, že schůze má program: „Deset let vlády dělníků a pracujících rolníků v SSSR a devět let vlády kapitalistů v ČSR“ a že zcela to dovoluje kritizovat poměry u nás.²

Při zahájení uvedl svolavatel, že schůze se koná za plné pohotovosti státních úřadů a že jí předcházelo šikanování a vyšetřování členů KSČ. Podotkl, že platky byly strženy a vojsku zakázána vycházka a účast.

Slavnostní řečník učitel Antonín Košťál ve svém projevu vyložil vývoj vědeckého socialismu od utopistů až po učení V. I. Lenina. Připomněl význam VŘSR a úsilí sovětské vlády obnovit rozvrácené hospodářství, vysvětlit význam sovětů jako orgánů lidové samosprávy. Hovořil dále o růstu průmyslové výroby v SSSR, o pracovních a mzdových poměrech a o zdravotní péči o sovětského dělníka. Upozornil rovněž, jaké problémy musí ještě sovětská vláda řešit. Projev ukončil slovy, že vítězství SSSR je vítězstvím dělníků v celém světě, pád této vlády by byl pro proletariát celého světa osudný.³

Ačkoliv mezi čtyřiceti účastníky schůze bylo i několik příslušníků jiných politických stran, nikdo se ani po výzvě svolavatele nepřihlásil po skončení projevu ke slovu a řečníkovi neoponoval.

V roce 1930 měli hraničtí pracující k výročí VŘSR možnost setkat se s příjímými účastníky zájezdu do SSSR. Na veřejné schůzi KSČ 2. listopadu 1930 promluvili Anna Hasalová, dělnice z Holešova a Antonín Bukač, tajemník KSČ z Přerova na téma: „**Co viděla dělnická delegace v Sovětském Rusku a hospodářská a politická situace v ČR**“.

Anna Hasalová uvedla, že byla do Sovětského Ruska vyslána komunistickou stranou, cesta jí byla umožněna sbírkou, vykonanou v továrně Mundus v Holešově. Vyprávěla, že v SSSR byla delegace všude srdečně vítána, zvedena do významnějších měst a průmyslových závodů, kde se mohli její členové volně pohybovat a dotazovat se dělníků a ruského lidu na tamější poměry. Dověděli se mimo jiné, že muži pracují do 55 let, ženy do 50 let a pak dostávají státní podporu, v době případného léčení je o dělníkovu rodinu řádně postaráno, zrovna tak jako o nastávající matky a rodičky. Hovořila o úkolech první sovětské pětiletky, připomněla, že v SSSR není nezaměstnaných, ale naopak chybějí tam kvalifikované síly, nedostatky se postupně odstraňují a každý, kdo pracuje, ať tělesně nebo duševně, dostane svůj příděl, z kterého může být řádně živ. Uvedla také poznatky z továrny na automobily, kde pracovalo šest tisíc dělníků na tři směny. Vyzvedla zejména zařízení pro pracující, zvláště jesle pro batolata a „zahrádky“ pro děti, kam pracující žena může odevzdat své dítě a klidně pracovat. Viděli rovněž velký bazén pro pět set osob, velké jídelny, přesvědčili se o vydělcích dělníků. Podrobně vylíčila poměry v textilní továrně, kde pracovala většina žen, a práci v šachtách, kde byla zřízena vzorná zdravotnická zařízení pro horníky. Připomněla, že v SSSR se bojuje proti alkoholismu, kdežto v kapitalistických zemích vidíme pravý opak. Zmínila se také o veliké produkci továrny na hospodářské stroje v severním Zakavkazu i o stavbě vodního díla na Dněpru, kde pracovalo asi 34 tisíc dělníků. Poznala i poměry v zemědělství, jehož kolektivizace postupovala přes odpor a sabotáže nepřátel socialismu. Zvlášť vyzvedla péči o nastávající matky, které dostávaly dvouměsíční dovolenou před porodem a o něž bylo i po porodu pečlivě postaráno a pro děti všude zřizovány jesle, dětské koutky, zahrádky aj. Nakonec řečnice vyzvala přítomné, aby nevěřili pomluvám, které se šířily o Sovětském svazu a potvrdila, že pracující dělnické třídy se v SSSR daří mnohem lépe než v kapitalistických státech.

Druhý řečník, tajemník Ant. Bukač z Přerova, ukázal na protiklady mezi poměry v SSSR a v kapitalistických zemích. Připomněl zejména, že zatímco v SSSR chybí na čtyřicet tisíc kvalifikovaných dělníků a pracuje se tam zvýšeným tempem na budování průmyslu, v Evropě a v Americe je 13 miliónů nezaměstnaných a u nás se závody zavírají. V další části svého projevu kritizoval pak řečník vydělkové možnosti a vzrůstající nezaměstnanost u nás a konkrétně v Hranicích, kde bylo tehdy hlášeno 250 nezaměstnaných, z nichž jen 160 osob pobíralo podporu.⁴

Na schůzi v sále býv. Spolkového hotelu (nyní lidová škola umění) bylo přítomno osmdesát posluchačů, kteří tak v době začínající hospodářské krize a vzrůstající nezaměstnanosti u nás slyšeli řadu pozoruhodných a v tehdejší době jistě namnoze nových poznatků o životě a poměrech pracujících v první zemi socialismu. Akce měla ještě pro hlavní řečníci nepříjemnou dohru, neboť okresní úřad v Holešově zjistil, že dělnice Anna Hasalová podnikla cestu do SSSR ilegálně a bylo potrestána pro přestupek zákona o cestovních pasech pokutou 500 Kčs, po případě třemi dny vězení.⁵

V roce 1932 vzpomínal sovětský lid 15. výročí VŘSR. Při této příležitosti už v září 1932 přednesl představitel KSČ, člen městského zastupitelstva v Hranicích Alois Hlobil na schůzi městského zastupitelstva **pozdavný projev hranických komunistů k 15. výročí vzniku SSSR** a žádal, aby o tomto projevu bylo hlasováno. Tehdejší starosta města Hranic, odb. učitel František Čajka prohlásil, že městské zastupitelstvo o tomto pozdravném projevu hlasovat nebude, že k tomu není kompetentní. Avšak po skončení schůze starosta Čajka a jeho náměstek Adolf Kuchyňka k uvedenému pozdravnému projevu připojili své podpisy jménem sociálně demokratické strany v Hranicích. A. Hlobil pak projev, obsahující pozdrav dělnictva z Hranic dělnické třídy Sovětského svazu s výzvou, aby při výročí VŘSR nezapomínali na dělnictvo v jiných zemích, odeslal do Moskvy. V Hranicích pak bylo zachyceno vysílání moskevského rozhlasu, v němž hlasatel děkoval soudruhům komunistům v Hranicích za zasláný dopis. Starosta Fr. Čajka byl pak na výzvu krajského soudu v Novém Jičíně pro tento pozdravný projev vyšetřován četnictvem.⁶

Téhož roku, kdy u nás vrcholila hospodářská krize, uspořádala organizace KSČ v neděli 6. listopadu v sále Spolkového hotelu veřejnou schůzi, na níž na téma: „**Měšťácká demokracie a proletářská diktatura**“ promluvila poslankyně Anežka Hodinová z Prahy. Ve svém obsáhlém projevu vyzvedla význam 7. listopadu 1917 a uvedla výsledky diktatury proletariátu pro zlepšení životní úrovně dělnického lidu. Připomněla těžké boje sovětského lidu proti kontrarevoluci a proti intervenci a úsilí o překonání nedostatků. S jakým nadšením dělníci uskutečňovali první pětiletku, ukázala na konkrétních cifrách: v roce 1931 mělo být v Sovětském svazu vyrobeno osm tisíc traktorů, ve skutečnosti však bylo vyrobeno třicet tisíc kusů. A na otázku, proč jsou sovětské lidi odhodláni chránit do poslední kapky krve svůj stát, své dílo, odpověděla: „Protože jim patří veškerá půda a výrobní prostředky, které jim přinášejí život.“ A uvedla dále, že sověty zaručují dělníkům důstojný život. Není tam nezaměstnanosti, zatímco celý kapitalistický svět se v ní zmítá a připomněla, jen u nás je milión nezaměstnaných. Jako kontrast k budovatelskému úsilí v SSSR vylíčila pak poměry v období právě vrcholící hospodářské krize u nás.

Předsedající Alois Hlobil na závěr schůze, již se zúčastnilo asi devadesát osob, prohlásil: „Žijeme v období demokracie a diktatury. Chce-li pracující třída žít, musí kapitalismus umřít. To je úkolem komunistické strany. Komunistická strana volá všechny dělníky, aby k tomuto boji nastoupili. Jiné východisko nezbývá, než aby po způsobu dělníků ruských si svou existenci zajistili a vzali vládu do svých rukou.“⁷

Tato veřejná schůze měla pak ještě dohru u krajského soudu v Novém Jičíně, kde Alois Hlobil byl za závěrečné prohlášení pro pobuřování proti státu odsouzen 17. května 1933 k tuhému vězení v trvání 14 dnů, zostřeného jedním postem týdně, nepodmínečně.

Uvedená fakta tvoří jen malou kapitolku z dosud souborně nezpracovaných dějin dělnického hnutí v Hranicích, je však výmluvným svědectvím zápasů, jimiž dělnická třída v našem městě v minulosti procházela.

P o z n á m k y :

¹ Okresní archiv Potštát (OA). relace okr. úřadu Hranice z 2. května 1927.

² Dělnický deník, r. X, 1927, č. 255 z 8. listopadu 1927.

³ OA Potštát, relace okr. úřadu Hranice z 6. listopadu 1927.

⁴ OA Potštát, relace okr. úřadu Hranice z 2. listopadu 1930.

⁵ OA Potštát, přípis pres. zem. úřadu v Brně č. 33955/1930.

⁶ St. archiv Opava, fond kraj. soud Nový Jičín, Tv VI 246/33.

⁷ OA Potštát, relace okr. úřadu Hranice z 6. listopadu 1932.

⁸ St. archiv Opava, fond kraj. soud Nový Jičín, Tk VI 238/33.

HRANICE SPLNILY CELOMĚSTSKÝ ZÁVAZEK

Těžiště činnosti orgánů a organizací Národní fronty, městského národního výboru a odborových orgánů v závodech bylo v letošním roce zaměřeno na soustavné zvyšování účinnosti politickoorganizátorské práce a masové politické činnosti pod vedením stranických orgánů; její výsledky se příznivě projevují v plnění celoměstského závazku, uzavřeného k 55. výročí VŘSR a k 50. výročí vzniku SSSR, který byl už k 30. září 1972 splněn a překročen.

Součástí ideově výchovné a politické práce je rozvíjení internacionálních vztahů s bratrskými socialistickými zeměmi, zejména s SSSR, který v tomto roce slaví svá významná výročí. Duchem těchto slavných výročí žije naše město po celý letošní rok při plnění uzavřených závazků, které na úseku kulturně výchovném jsou plněny velmi bohatě. Zejména školy a kulturní zařízení a organizace jsou iniciátory různých přednášek a besed, v podnicích, organizacích Národní fronty a v občanských výborech jsou pořádány různé kulturní a sportovní akce pro pracující a mládež.

Na úseku zlepšování životního a pracovního prostředí byl celoměstský závazek k 30. září 1972 plněn takto:

V investiční části na plánovanou hodnotu díla bylo skutečně dosaženo	4,979.000 Kčs
t. j. 61,52 procent,	3,063.234 Kčs
na plánovaných 21.370 brigádnických hodin bylo odpracováno	58.393 hodin,
t. j. 273,24 procent.	

V neinvestiční části na plánovanou hodnotu bylo skutečně dosaženo	1,223.362 Kčs
t. j. 295,61 procent,	3,616.485 Kčs
na plánovaných 86.252 brigádnických hodin bylo odpracováno	266.677 hodin,
t. j. 309,18 procent.	

Na tomto výsledku v neinvestiční části se podílejí školy hodnotou 420.006 Kčs a 32.857 brigádnickými hodinami, obchodní organizace a podniky místního hospodářství hodnotou 339.422 Kčs a 26.168 brigádnickými hodinami, občanské výbory hodnotou 1,923.830 Kčs a 140.704 brigádnickými hodinami, organizace Národní fronty hodnotou 320.782 Kčs a 25.004 brigádnickými hodinami a

ostatní organizace hodnotou 612.445 Kčs a 41.944 brigádnickými hodinami. V neinvestiční části celoměstského závazku se prováděly údržbové a úklidové práce na veřejných prostranstvích, v závodech, školách, školských a zdravotnických zařízeních, práce při údržbě bytového fondu a při svépomocné výstavbě rodinných domků a garáží. Každý brigádník odpracoval v neinvestiční části závazku průměrně 15 hodin.

Na celkovou hodnotu závazku bylo k 30. září 1972 dosaženo	6,084.362 Kčs
	6,679.719 Kčs

tj. závazek splněn na 109,78 procenta, přitom na plánovaných 107.622 brigádnických hodin dosaženo 325.070 hodin, t. j. 302 procent.

Rada městského národního výboru vyslovuje poděkování všem, kteří se zejména dobrou masově politickou a organizátorskou prací zasloužili o splnění a překročení závazku v neinvestiční části. Současně nutno ještě zaměřit úsilí k splnění celoměstského závazku v investiční části, zejména na akcích Z a zabezpečit dokončení těch akcí, u nichž je dokončení v letošním roce plánováno.

Josef ŠIMEK,

tajemník Městského národního výboru v Hranicích.

VÝSTAVBA V SEVERNÍ ČÁSTI MĚSTA

V severní části našeho města byla na podzim 1972 zahájena výstavba několika nových objektů. Podle slov místopředsedy městského národního výboru Adolfa Beneše bude především dobudováno autobusové nádraží, na němž byla započata výstavba provozní budovy ČSAD. V objektu bude umístěna čekárna pro cestující, sociální zařízení, bufet pro občerstvení a provozní místnosti ČSAD, tj. prodejna jízdenek a odpočívárna pro řidiče. Stavba, kterou provádí podnik Pozemní stavby, má být hotova v září 1973.

Na autobusovém nádraží bude také postaven perónní přístřešek v délce 70 metrů pro ochranu cestujících před nepřízní počasí. Konstrukci vyrobil podnik Stavební stroje Prostějov, montáž provedou ještě v letošním roce podle závazku pracovníci n. p. SIGMA a Mechanizace traťového hospodářství ČSD. Vykopání a vybetonování základů pro oba objekty provádějí brigádnicky příslušníci posádky a studenti vyšších ročníků hranických středních škol.

Na rohu Fierlingerovy a Švabinského ulice zahájili pracovníci podniku Pozemní stavby výstavbu nové moderní prodejny potravin se samoobsluhou pro n. p. Potravin. Do tohoto objektu bude přemístěna nynější prodejna potravin ze Slávie v ulici 1. máje. V uvolněných prostorách bude pravděpodobně obnovena restaurace nabo zřízen bufet.

A konečně ve Fierlingerově ulici zahajuje Stavební bytové družstvo n. p. SIGMA výstavbu dvou panelových obytných bloků. Oba pětipodlažní bloky budou dohromady obsahovat 44 bytů, mezi nimiž budou svobodárny, jednopokojové a dvoupokojové byty. Výstavba bude provedena částečnou svépomocí, tj. montáž panelů provede n. p. Pozemní stavby, ostatní práce uskuteční svépomocí družstevníci sami. Další šest bytů úplnou svépomocí postaví členové Stavebního bytového družstva n. p. SIGMA v Kollárově ulici. LN

SIGMA MÁ PŘÁTELE V NDR

V druhé polovině září 1972 prodlévala v Halle v Německé demokratické republice delegace n. p. SIGMA, vedená předsedou CZV KSČ, personálním náměstkem R. Strnadelem a předsedou ZV ROH O. Lukešem. Oba uzavřeli s představiteli družebního podniku a odborové organizace PUMPENWERKE v Halle několik závazných dohod, jež povedou k sblížení pracujících obou podniků. Podle slov předsedy ZV ROH O. Lukeše získala delegace zejména dobré poznatky o práci brigád socialistické práce v NDR. Zaujala je zvláště praxe v Pumpenwerke v Halle, kde denně při odchodu z práce jsou zveřejňovány údaje, jak členové BSP plní normu a kolik za den získali prémie. K široké výměně zkušeností byla proto uzavřena dohoda, podle níž dojde v blízké době k výměně tříčlenných

brigád socialistické práce, složených vždy ze dvou pracovníků z dílen a jednoho technika. Sjednaná dohoda znamená podstatný krok kupředu v přátelských družebních stycích, protože vzájemné návštěvy se v budoucnu neomezí jen na vedoucí funkcionáře, ale rozšíří se přímo na pracující, aby bezprostředně získali nové zkušenosti.

Zároveň byla při této návštěvě podepsána dohoda o rozšíření výměnné rekreace pracujících i pionýrů v roce 1973. Kromě dvaceti pracujících ze Sigmy, kteří opět stráví dovolenou v Zingstu u Baltického moře, pojedou dalších dvacet hranických pracovníků do podnikového rekreačního střediska Königstein nedaleko Drážďan. Naproti tomu pracující z NDR budou nejen v létě u nás na přehradě na Bystrčice, ale poprvé budou mít možnost okusit i zimní rekreace ve středisku n. p. Sigma na Tesáku. Do pionýrského tábora Sigmy v Hostýnských horách přijede v létě čtyřicet německých pionýrů výměnou za stejný počet našich dětí, které stráví část prázdnin u Baltického moře.

Spolupráce na kulturním poli se rovněž rozvine v příštím roce, kdy oba podniky budou slavit výročí svého trvání. Na slavnostech 25letého trvání v Pumpenwerke v Halle bude v červnu příštího roku účinkovat estrádní soubor Jednotného klubu pracujících z Hranic za řízení Jaroslava Jiříčka, na oslavy 90. výročí založení hranické Sigmy koncem června 1973 přijede zase soubor z Halle. LN

ÚKOLY A CÍLE SBORU PRO OBČANSKÉ ZÁLEŽITOSTI

Protože velké části občanů našeho města stále ještě nejsou jasné úkoly, cíle a smysl práce Sboru pro občanské záležitosti jako složky městského národního výboru, považuje Sbor za svou povinnost seznámit občany se svou prací a nabídnout občanským výborům v rozsahu své působnosti pomoc a podporu.

Sbor pro občanské záležitosti spolupůsobí při vytváření soudružských a vpravdě lidských vztahů mezi občany, pomáhá občanským výborům v jejich snaze o budování sociálně kulturního prostředí mezi jednotlivci i ve společnosti, sleduje život občanů města od jejich zrození až po úmrtí, stanoví etické a humanitní zásady socialistické společnosti, oceňuje zásluhy a klady jednotlivců i organizací při významných příležitostech a jubileích, odhaluje případné nedostatky a spolupůsobí při jejich odstraňování.

Tím se Sbor pro občanské záležitosti ztotožňuje s prvořadým zájmem občanských výborů, aniž se při tom dotýká jejich speciálních hospodářských a politických úkolů a záměrů. Jeho základní činnost vyplývá z rozčlenění Sboru na následující čtyři sekce:

1. Vítání dětí do života.
2. Blahopřání jubilantům.
3. Kulturně politický styk s občany.
4. Loučení se zemřelými.

Při letném pohledu na činnost Sboru v uvedených čtyřech sekcích by se mohlo zdát, že jde o činnost jen příležitostnou, jež nahrazuje při slavnostních aktech přežívající církevní obřady ateistickým postojem k čestnému, ukázněnému, etickému a kulturnímu způsobu života členů socialistické společnosti. Ve skutečnosti jde o stálý úkol sledovat a usměrňovat životní běh našeho města, dbát o to, aby se občané dovedli obejít bez starých přežitků a pověr při hledání dobra a krásy, aby na pevném základě komunistické morálky dokázali odmítnout záporné jevy a vlivy v sobě i kolem sebe a pomáhali spoluvytvářet ideové a morální bohatství příštích generací.

ZIVOTNÍ JUBILEUM HISTORIKA Dr. BOHUMÍRA INDRY

Alespoň dodatečně připomínáme hranické veřejnosti, že 17. října 1972 se dožil šedesáti let moravský historik a archivář PhDr. Bohumír Indra. Je rodák z Hněvotína na Olomoucku, v roce 1931 absolvoval gymnasium v Hranicích a po vysokoškolských studiích v Brně působil řadu let jako ředitel Státního archivu v Opavě. Četné práce dr. Bohumíra Indry, týkající se hospodářských a kulturních dějin východní Moravy a Slezska, jsou uloženy v mnoha historických časopisech, publikacích a sbornících, např. v Časopise Slezského muzea, ve Slezském sborníku, v Našem Valašsku a jinde. Státní archiv v Opavě se za vedení dr. Bohumíra Indry stal významnou kulturní a vědeckou institucí, jež uchovává mnoho historického materiálu pro dějiny celého kraje.

Už od dob gymnasijských studií věnoval dr. Bohumír Indra veliký zájem o historii města Hranic. Z bohatého městského archivu vytěžil mnoho cenného a původního materiálu pro řadu článků a studií o dějinách Hranic, zvláště v 16. a 17. století, jež uveřejňoval ve vlastivědném časopisu Záhorská kronika. Už v roce 1934 vydal publikaci HRANICE A OKOLÍ, jež obsahovala stručné dějiny města a spolehlivého průvodce po Hranicích a celém okolí. V roce 1940 byla vydána časopisecky i samostatně jeho pečlivá studie „Odboj města Hranic 1620—1627 a jeho potrestání“, vycházející z původních pramenů a opravující mnohé omyly starší historiografie. Záslužné je také vydání „Paměti drahušských kronikářů 1571—1911“, jež připravil spolu s archivářem dr. A. Turkem. Nejvýznamnější prací dr. Boh. Indry z hranické historie je zatím obsáhlá stať „Rozvoj města v 15. a 16. století do třicetileté války“, jež tvoří podstatnou část Dějin města Hranic, které vyšly k nedávnému 800. výročí jejich vzniku. Věříme, že se hranické veřejnosti od něho dostane zpracování i dalšího úseku dějin města Hranic, četní čtenáři prvního dílu hranické historie na pokračování čekají. LN

CO NOVÉHO V DECHOVCE

Blíží se konec roku a i když je to snad předčasné, domníváme se, že je vhodná doba k tomu, abychom zhodnotili práci našeho dechového orchestru JKP Sigma Hranice.

V průběhu roku 1972 účinkoval náš orchestr na pravidelných koncertech v lázních Teplicích, kde na 16 koncertech bylo přítomno asi 3.500 posluchačů z celé naší vlasti, kteří byli svědky nejen vlastního hudebního vystoupení, ale i dobré reprezentace n. p. Sigma Hranice.

V jarních měsících byl skutečně velmi hodnotný koncert u příležitosti 8. všeodborového sjezdu ROH. Na tomto koncertě účinkovali mimo dechový orchestr sopránistka V. Šabacká a barytonista J. Chovanec, sólisté podnikového orchestru Vítkovák z Ostravy.

Další velkou akcí byl 3. ročník soutěže dechových orchestrů o Zlatou trubetu n. p. Sigma Hranice. Náš dechový orchestr se stal již potřetí vítězem této soutěže. Souběžně s těmito vystoupeními účinkoval soubor bezplatně v rámci plnění svého závazku na průvodu 1. května, den osvobození 9. května, zahájení školního roku, otevření rekreačního střediska na Vičanově a dalších.

Snaha vedení souboru o popularizaci hranické dechové hudby i mimo naše město je úspěšná a orchestr bude účinkovat na samostatném koncertě v Prostějově. Koncert se uskuteční 9. listopadu 1972 v sále divadla v Prostějově.

Práce dechového orchestru byla oceněna i okresní odborovou radou ROH,

kteřá udělila souboru čestnou medaili ROH, a okresním národním výborem, který předal souboru čestné uznání.

Soubor je již v přípravě na zajištění kulturních a politických akcí na r. 1973, ve kterém bude n. p. Sigma Hranice oslavovat 90 let svého trvání. K této příležitosti bude uskutečněn velký jarní koncert dechového orchestru, na kterém budou mít posluchači možnost vyslechnout si premiéru skladby „Sen“, kterou napsal hudební skladatel prof. M. Zedník speciálně pro náš orchestr. Dále bude uskutečněn 4. ročník soutěže o Zlatou trumpetu n. p. Sigma, na kterou bude podle možnosti pozván i některý zahraniční soubor. Na závěr soutěže se připravuje společné vystoupení všech účinkujících a tak hranická veřejnost bude mít možnost si poslechnout dechový orchestr, ve kterém bude účinkovat asi 300 hudebníků. Mimo tyto akce bude soubor samozřejmě účinkovat na dalších politických a kulturních akcích v průběhu celého příštího roku.

Práce a dobré umělecké a propagační úspěchy orchestru by nebyly myslitelné bez odpovědného přístupu všech členů dechového souboru, kteří věnují značnou část svého volného času hudbě a nedosáhlo by se takové úrovně bez finanční a ideové podpory n. p. Sigma a Jednotného klubu pracujících.

V čele souboru stojí výbor dechového orchestru řízený vedoucím souboru J. Slimáčkem, který svým kladným přístupem k zajišťování a plnění všech úkolů má velký podíl na uměleckém a organizačním růstu souboru, a vzhledem k tomu, že 11. listopadu oslavuje svých 40 let života, přejeme mu hodně síly a svěžesti do další osobní i umělecké činnosti.

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ V LISTOPADU

1. — Státní svátek Alžírské demokratické lidové republiky [výročí zahájení národně osvobozené války v r. 1954].
 - 1962 vyslal SSSR první meziplanetární stanici k Marsu.
2. — 1902* Sergej Alexejevič Lebeděv, sovětský elektrotechnik.
3. — Státní svátek Panamy (vyhlášení nezávislosti v r. 1903).
 - 1957 SSSR vypustil první družici s živým tvorem — psem Lajkou (Sputnik 2).
4. — 1932 začala rosicko-oslavanská stávká, která trvala 16 týdnů.
 - 1952 byl ustaven Svaz pro spolupráci s armádou.
7. — Státní svátek SSSR (výročí Velké říjnové socialistické revoluce v roce 1917).
 - Měsíc československo-sovětského přátelství.
13. — 1957+ Antonín Zápotocký, český politik, druhý dělnický prezident Československé republiky.
14. — 1847+ Josef Jungman, český vědec, představitel českého literárního obrození.
17. — Mezinárodní den studentstva (výročí persekuce českých studentů německými okupanty v roce 1939).
25. — 1922* Ilja Hurník, český skladatel a spisovatel, klavírní virtuos, hudební publicista a organizátor.
29. — Státní svátek Socialistické federativní republiky Jugoslávie (vyhlášení republiky v r. 1945).

PROGRAMY V LISTOPADU

Sobota 4. 11. 9.30 hod. Nám. K. G.	Hvězdicová štafeta s pozdravy sovětskému lidu.
Pondělí 6. 11. 18 hod.	Lampiónový průvod do Parku kultury.
Úterý 7. 11. 14.15 hod. Nám. K. G.	MANIFESTACE PRACUJÍCÍCH
Úterý 7. 11. 20 hod. Sokolovna	Slavnostní večer k zahájení Měsíce čs.-sovětského přátelství a 55. výročí VRSR. Účinkuje 120členný Vojenský umělecký soubor Bratislava.
Pátek 10. 11. 19.30 hod. Sokolovna	Slavnostní divadelní představení hry M. Gorkého. VASSA ŽELEZNOVOVÁ. Hra uvedena současně v rámci předplatného. Uvádí Slovácké divadlo Uh. Hradiště.
10.—14. 11. Kino Svět	Festival sovětského filmu.
Pondělí 13. 11. 19.30 hod. JKP	Koncert populární hudby pro mládež: RECITAL BOBA FRÍDLA.
Středa 15. 11. 10, 12, 14 hodin JKP	Výchovné koncerty pro mládež hranických škol: A. S. Puškin: Evžen Oněgin.
Úterý 21. 11. 18 hod. JKP	III. beseda z cyklu Za rudým praporem: Sovětský svaz — záruka bezpečnosti.
Středa 22. 11. 16 hod. Sál JKP	III. hra v předplatném pro děti: Záhada kouzelného dalekohledu — v provedení ostravského divadla Větrník.
Čtvrtek 23. 11. JKP	Ideologická konference k nedožitým 76. narozeninám Klementa Gottwalda.
Pondělí 27. 11. 18 hod. JKP	IV. beseda z cyklu Za rudým praporem.
Středa 29. 11. 19.30 hod. JKP	IV. divadelní hra v předplatném: O. Wilde: Jak je důležité mítí filipa — v provedení Těšínského divadla.
Čtvrtek 30. 11. 19 hod. Sál LŠU	Slavnostní koncert LŠU k 50. výročí SSSR.

KURSY POŘÁDANÉ JEDNOTNÝM KLUBEM PRACUJÍCÍCH

Taneční kurzy: pondělí, úterý, pátek — velký sál JKP.
Esperanto: pondělí v 16 hod. — učebna JKP.

Pletení na stroji: úterý v 16 hod. — učebna.

Sportovní bridž: úterý v 18 hod. — učebna.

Jóga: čtvrtek v 18 hod. — klubovna.

Šití a kreslení stříhů: čtvrtek, pátek v 15, 18 hod. — učebna.

Pohybová výchova: úterý v 19 hod. — tělocvična I. ZDŠ.

Hudební kurzy: klavír—harmonika—kytara — denně, včetně sobot od 13 hod.

DROBNÉ ZPRÁVY:

● N. p. Sigma Hranice vyzývá všechny občany, kteří vlastní jakékoliv archivní materiály (foto, písemnosti apod.) z historie závodu Sigma, aby tyto laskavě zapůjčili podniku za účelem oslav 90 let trvání n. p. Sigma. Materiály předejte v kanceláři JKP nebo na ZV ROH n. p. Sigma.

● Místní skupina Československého červeného kříže Hranice střed připravila na pondělí dne 13. listopadu 1972 přednášku primáře MUDr. Antonína Pupíka na téma „Nemoci pohybového ústrojí“. Začátek je v 19 hodin v sále zahrádkářů, Potoční ulice.

● V měsíci lednu 1973 se uskuteční v Jednotném klubu pracujících soutěž zpěváků tanečních písní „KLUB-TALENT 73“.

Vyzýváme všechny mladé talenty, kteří mají zájem se soutěže zúčastnit, aby se již nyní přihlásili v kanceláři JKP — Janáčkova ul. Věkové rozmezí soutěžících je od 15 do 28 let. Podrobné informace o soutěži podají zaměstnanci JKP.

● Jednotný klub pracujících nabízí k zapůjčení filmové paruky, kníry, vousy a vlásenky. Vhodné pro ochotnické divadlo, maškarní karnevaly apod. Zájemci, hlase se v kanceláři JKP, tel. 2160.

● JKP připravuje po dvaceti osmi reprízách pořadu „Zadáno pro písničku a humor“ nový program se Standou Procházkou, Editou Štaubertovou a dalšími pražskými umělci, nazvaný „VESELÝ SILVESTR PŘED SILVESTREM“. V pořadu opět bude účinkovat orchestr J. Jiříčka se zpěváky B. Ludmilou a J. Kovaříkem.

● Upozorňujeme sběratele odznaků, že byla vydána série tří barevných odznaků Jednotného klubu pracujících. Odznaky možno zakoupit v prodejně Sazky na náměstí Kl. Gottwalda nebo přímo v kanceláři JKP.

● Od února 1973 bude v JKP probíhat kurs fotominimá. Posluchači se zde budou mít možnost naučit základním úkonům fotografování a vyvolávání snímků. Zájemci, hlase se v kanceláři JKP.

● V roce 1972 vystavovali opět dva členové fotografického kroužku Jednotného klubu pracujících v zahraničí: **JUDr. Jiří Musiol** měl na tradiční výstavě ve skotském městě Edinburgu v srpnu 1972 vystaven snímek „**Smích a pláč**“. — **Josef Černý** měl úspěch se svým snímkem „**Člověk a pes**“. Tento vtipný snímek byl v srpnu a v září vystaven na putovní výstavě v Jugoslávii v Bělehradě, Záhřebu a v Sarajevu, v Sao Paulu v Brazílii v Jižní Americe a na reprezentační výstavě v Tokiu v Japonsku.

● V měsíci září 1972 vyšla už ve druhém vydání v nakladatelství Československý spisovatel historická povídka spisovatele **Václava Kaplického NALEZENO PRÁVEM**. Příběh domnělé rituální vraždy se odehrává v našem okolí ve Spálově, v Potštátě, Lipné a v Hranicích.

● Klub filatelistů 07-19 v Hranicích pořádá pravidelné výměnné schůzky a schůzky kroužku mladých filatelistů každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci v místnosti Klubu důchodců v ulici Na náspech, vždy od 9 hodin. V listopadu se tedy schůzky konají 12. a 26. 11.

CÍN

Tento krátký, prostý název plakátu zve občany Hranic na zajímavou výstavu v gotickém sále radnice.

Muzeum Moravské brány v Hranicích připravuje každoročně tak zvané Depozitum. Je to výstava některého sbirkového fondu, pomocí níž se seznamuje veřejnost s předměty uloženými v depozitářích muzea. V r. 1972 bylo pro výstavu vybráno cínové nádobí.

Cín, šedavě stříbrný kov, byl znám již ve starověku jako bílé olovo. V 15. až 18. století se ho užívalo ve slitinách jako mincovního kovu a jako materiálu na lité stolní nádoby. V době renesance byl cín levnou a všem dostupnou surovinou; období konjunktury prožíval v době baroka. Tehdy dokonce, když následkem třicetileté války nastala všeobecná finanční tíseň, nahrazoval cín nádobí, vyráběné původně z nejušlechtlejších kovů. Cín přežívá jako materiál na výrobu stolního nádobí ještě v první polovině 19. století a v dalším jeho průběhu slouží jako doplňkový a výzdobný prvek na nádobí zhotovovaném z jiných materiálů. V tomto použití se setkáváme s cínem dokonce i ve 20. století.

Krása cínu si podmaní každého, kdo má rád ušlechtilost a jednoduchost forem, na nichž tím více vyniká dokonalé vypracování jemných ornamentů. Výstava cínového nádobí poskytuje příležitost všem milovníkům starého umění potěšit se pohledem na rozmanité výrobky dovedných cínařů, kteří je vytvořili před mnoha desítkami či dokonce staletími.

Výstava je otevřena od 5. do 26. listopadu 1972.

M. Jašková.

PROGRAMY KIN V LISTOPADU

Kino SVĚT

- 1.— 2. Orlie pierko — SSR, mládež ano
- 3.— 6. Mrtvou nebo živou — Japonsko, mládež ne
- 7.— 9. Živé terče — Bulharsko, mládež ano
10. Zkrocení ohně — SSSR, mládež ano
11. Přišel voják z fronty — SSSR, mládež ano
12. Večerní soumrak — SSSR, mládež ano
13. Teplo tvých rukou — SSSR, mládež ano
14. Zrodila se láska — SSSR, mládež ano
- 15.—16. Vrabec je taky pták — Maďarsko, mládež ne
- 17.—20. Akce Brutus — Polsko, mládež ano
- 21.—23. Ukradené polibky — Francie, mládež ne
- 24.—27. Jaká to rozkošná válka — Anglie, mládež ano
- 28.—30. Byla jednou jedna rodina — Maďarsko, mládež ne

Kino OKO

- 1.— 2. Modré pondělí — Polsko, mládež ano
- 3.— 6. Viva Max — USA, mládež ano
4. Zlatý klíček — SSSR, mládež ano
- 7.— 9. Agent bez hesla — SSSR, mládež ano
- 10.—13. Človek na moste — SSR, mládež ano
11. Puščík jede do Prahy — ČSR, mládež ano
- 14.—16. Metello — Itálie, mládež ne
- 17.—20. Den sovy — Itálie, mládež ne
18. Podivuhodné kolem nás — ČSR, mládež ano
- 21.—23. Rodinný život — Polsko, mládež ne
- 24.—27. Bitva o Hedviku — ČSR, mládež ano
25. Karlovarští poníci — ČSR, mládež ano
- 28.—30. Ipova smrt — Rumunsko, mládež ne

POŘADY KLUBU DŮCHODCŮ V LISTOPADU 1972

Začátek všech pořadů v 15 hodin.

1. 11. Pietní vzpomínka na zesnulé důchodce a důchodkyně. Vzpomínka bude proložena skladbami Zd. Fibicha, P. I. Čajkovského, L. v. Beethovena a Cherubiniho. Klubovna, Náspy.
8. 11. Beseda k 55. výročí VŘSR. Recitace. Proslov. Film — Žena diplomatka. Sál JKP — přízemí.
15. 11. Obrázky na skle. Přednáší prom. historik Karel Štrobach, pracovník Vlastivědného ústavu z Přerova a promítné barevné diapozitivy. Klubovna, Náspy.
16. 11. Pásmo nových krátkých filmů: Arlézský kraj, Nanga Parbat, Věštec, Tom a Jerry. Sál JKP — přízemí.
22. 11. Ruské malířství 18. století. Hovoří a barevnými diapozitivy doprovází prom. hist. Jana Pavelková, pracovnice Vlastivědného ústavu z Přerova. Klubovna, Náspy.
26. 11. Zájezd do Nového divadla v Olomouci. Opereta Stambulská růže. Přihlášky v klubu, Náspy. Odjezd ve 13 hodin od hotelu Brno.
29. 11. Film. Beseda: Veselohra Hogo, fogo, Homolka. Sál JKP — přízemí.

BLAHOPŘEJEME JUBILANTŮM

Jan Halamíček, 5. 11. 1892, Hakenova 826	80 let
Emilie Perdulová, 7. 11. 1897, Čs. armády 1148	75 let
Marie Perutková, 12. 11. 1882, Hřbitovní 271	90 let
Alžběta Fucimanová, 16. 11. 1897, Hvězdoslavova 874	75 let
Marie Ropková, 20. 11. 1892, kpt. Jaroše 1356	80 let
Štěpánka Machylová, 21. 11. 1882, Na Hrázi 931	90 let
Marie Mikulcová, 23. 11. 1897, nám. Kl. Gottwalda 86	75 let
Marie Němečková, 24. 11. 1887, Jaselská 1086	85 let
Vojtěch Gygal, 28. 11. 1892, Máchova 1042	80 let

Poznejte minulost našeho města!

PUBLIKACI

prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. dr. L. Hosáka

a PhDr. B. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC (I. díl)

je možno zakoupit na městském národním výboře, odbor školství a kultury nebo v kanceláři Cestovní informační služby ve Svatoplukově ulici.

Odpovědný redaktor: Eva Horáková, členové red. rady: prof. Ludvík Novotný, Zdeňka Kosová, Oldř. Lukeš, reg. č. RM 49. — Cena 1 Kčs. — Změna pořadů uvedených v kulturním kalendáři vyhrazena. — Kulturní kalendář města Hranic vydává JKP Hranice. — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, závod 11, třída Lidových milicí 3.

